

Remissyttrande

Ert dnr Fi2026/00105
Vårt dnr 2026-12

Finansdepartementet

Att:
fi.remissvar@regeringskansliet.se
Kopia:
elin.sedin@regeringskansliet.se

Stockholm, 2026-04-23

Betänkandet Skatteincitament för forskning och utveckling – Ett nytt incitament baserat på utgifter för FoU-personal (SOU 2026:1) och promemorian Kompletteringar till slutbetänkandet Skatteincitament för forskning och utveckling – Ett nytt incitament baserat på utgifter för FoU-personal (SOU 2026:1) med anledning av nya internationella regler

IKEM – Innovations- och kemiindustrierna i Sverige har tagit del av betänkandet Skatteincitament för forskning och utveckling – Ett nytt incitament baserat på utgifter för FoU-personal (SOU 2026:1) och den kompletterande promemorian om nya internationella regler.

IKEM företräder forsknings- och innovationsintensiva företag inom bland annat kemi, läkemedel, material, raffinaderi och bioteknik. För våra medlemsföretag är långsiktiga och internationellt konkurrenskraftiga villkor för forskning och utveckling avgörande för var investeringar, verksamhet och arbetstillfällen lokaliseras.

IKEM önskar lämna följande synpunkter och förslag på justeringar.

Sammanfattning

IKEM välkomnar att regeringen utrett ett nytt skatteincitament för forskning och utveckling. Sverige behöver stärka sin attraktionskraft för FoU-investeringar i en tid då många andra länder redan erbjuder kraftfulla och välkända incitament.

IKEM delar i huvudsak utredningens övergripande bedömningar om hur ett nytt incitament bör utformas. Det är positivt att incitamentet föreslås vara:

- tillgängligt för företag oavsett storlek och bransch,
- utgiftsbaserat,
- volymbaserat och utan tak,
- utan krav på förhandsgodkännande,
- förenligt med EU-rätten och utformat så att det inte utgör statligt stöd.

IKEM förordar dock tydligt **alternativ 1 – ett förhöjt kostnadsavdrag** framför **alternativ 2 – en återbetalningsbar skattereduktion**.

Skälen är i huvudsak följande:

För det första är ett förhöjt kostnadsavdrag, i den nivå som föreslås, ett betydligt starkare och mer konkurrenskraftigt incitament i den internationella konkurrensen om FoU-investeringar. Sverige behöver ett incitament som märks i globala lokaliseringsbeslut.

För det andra är ett förhöjt kostnadsavdrag enklare att administrera inom ramen för befintliga strukturer i inkomstbeskattningen och framstår som mer robust ur ett systemtekniskt perspektiv.

För det tredje är legitimiteten i systemet viktig. Ett incitament som ges genom avdrag i beskattningen är mindre känsligt än ett system med direkta utbetalningar, både vad gäller kontroll, felaktiga utbetalningar och allmän tilltro till systemet.

För det fjärde anser IKEM att reformens genomslag ytterst kommer att bero på hur **FoU-definitionen utformas och tillämpas i praktiken**. Om definitionen eller tillämpningen blir alltför snäv riskerar stora delar av näringslivets faktiska innovationsarbete att falla utanför.

IKEM vill därför särskilt framhålla följande:

1. Regeringen bör gå vidare med **förhöjt kostnadsavdrag**.
2. De föreslagna förändringarna av **FoU-definitionen** i tidigare lagstiftningsarbete måste genomföras, och tillämpningen behöver bli mer förutsebar och bättre anpassad till hur FoU faktiskt bedrivs i företag.
3. Reformen bör **följas upp tidigt och löpande**, både avseende genomslag, tillämpning och träffsäkerhet.
4. Reformen bör **inte finansieras genom försämrade ränteavdragsregler** eller andra åtgärder som försämrar företagens investeringsförmåga och därmed motverkar syftet med reformen.
5. Regeringen bör i den fortsatta beredningen analysera samspelet med internationella regler, avräkning av utländsk skatt samt vissa lagtekniska frågor ytterligare.

IKEM vill samtidigt framhålla att olika typer av styrmedel fyller olika funktioner i innovationssystemet. Medan ett skatteincitament främst påverkar större och etablerade företags FoU-investeringar och lokaliseringsbeslut, är andra åtgärder mer träffsäkra för att stödja startups och mindre företag. Det gäller exempelvis tillgång till riskkapital, starka samverkansmiljöer samt behovsmotiverade satsningar genom aktörer som Vinnova. Ett effektivt innovationssystem förutsätter att dessa delar samverkar.

Specifika synpunkter

Kap 5.4.1

IKEM delar bedömningen att ett nytt skatteincitament bör vara tillgängligt för alla slags företag och inte ha någon särskild inriktning.

Det är en styrka att incitamentet utformas generellt. FoU bedrivs i många olika delar av näringslivet och i olika typer av företag. En snäv sektorsvis avgränsning hade riskerat att missa viktiga innovationsmiljöer och skapa gränsdragningsproblem.

Kap 5.4.2

IKEM delar utredningens bedömning att ett nytt skatteincitament bör vara utgiftsbaserat.

Ett utgiftsbaserat incitament är bättre anpassat till målet att stimulera ökade investeringar i FoU än ett inkomstbaserat incitament. Fokus bör i första hand ligga på att stärka incitamenten att bedriva forskning och utveckling i Sverige.

Kap 5.4.3

IKEM delar bedömningen att incitamentet bör vara volymbaserat och omfatta samtliga utgifter som omfattas av systemet.

Det är positivt att utredningen avvisar ett ökningsbaserat system. Ett sådant system hade riskerat att bli mer administrativt komplicerat och mindre förutsebart. IKEM delar också bedömningen att något tak inte bör införas. Ett tak skulle slå särskilt hårt mot större FoU-investeringar och minska incitamentets betydelse i internationella investeringsbeslut.

Kap 5.4.4

IKEM delar bedömningen att krav på förhandsgodkännande inte bör införas.

Ett system med förhandsprövning skulle riskera att öka osäkerheten, skapa längre ledtider och innebära ytterligare administration för både företag och myndigheter. Det

vore särskilt olyckligt i FoU-verksamhet, där projekt ofta utvecklas stegvis och där det inte alltid är möjligt att exakt definiera innehåll och avgränsning på förhand.

Kap 5.5

IKEM delar bedömningen att de internationella reglerna om global minimiskatt påverkar utformningen av incitamentet och att detta måste beaktas i den fortsatta beredningen.

Samtidigt vill IKEM understryka att osäkerheter kopplade till internationella regler inte bör leda till att Sverige väljer ett svagare och mindre konkurrenskraftigt incitament. Tvärtom bör ambitionen vara att utforma ett system som så långt möjligt är robust även i ljuset av nya internationella regler, utan att förlora sin attraktionskraft.

IKEM anser därför att regeringen bör fortsätta analysera samspelet mellan incitamentet, tilläggsskatt och internationella regler, men utan att tappa reformens grundläggande syfte: att göra Sverige mer attraktivt för FoU-investeringar.

Kap 5.6:

IKEM delar bedömningen att ett nytt skatteincitament bör utformas så att det inte kommer i konflikt med EU:s fria rörligheter och inte utgör statligt stöd.

Detta är en viktig utgångspunkt för långsiktig stabilitet och förutsebarhet.

Kap 5.7.3

IKEM har förståelse för bedömningen att underlaget bör avse utgifter för egna anställda som arbetar inom EES.

Det är positivt att förslaget utformas på ett sätt som är förenligt med EU-rätten. Samtidigt innebär detta att incitamentet inte fullt ut knyts till FoU-verksamhet i Sverige. Ur ett industripolitiskt perspektiv hade det varit önskvärt med en så stark koppling till Sverige som möjligt. Givet de unionsrättsliga ramarna har IKEM dock förståelse för utredningens val.

Kap 5.8

IKEM delar inte utredningens slutsats att det saknas skäl att förorda den ena modellen framför den andra.

Båda modellerna kan i och för sig bidra till att stärka FoU-incitamenten, men de tjänar inte syftet lika väl. IKEM anser att ett **förhöjt kostnadsavdrag** väger tyngre sammantaget, särskilt ur ett internationellt konkurrensperspektiv.

Ett förhöjt kostnadsavdrag har potential att ge en betydligt starkare skattelättnad för företag som gör stora och långsiktiga FoU-investeringar. Det är också enklare att kommunicera internationellt som en tydlig förstärkning av Sveriges attraktivitet som FoU-land. För många internationella koncerner är just denna typ av tydlig och kraftfull signal viktig i lokaliseringsbeslut.

Vidare framstår ett förhöjt kostnadsavdrag som mer robust ur ett administrativt och legitimitetsmässigt perspektiv. Ett system som bygger på återbetalning kan visserligen ha fördelar för företag utan skattepliktiga överskott, men det innebär också större känslighet vad gäller kontroll, felaktiga utbetalningar och systemets legitimitet.

IKEM vill i detta sammanhang också betona att skillnaderna mellan modellerna delvis speglar olika målgrupper. En återbetalningsbar skattereduktion kan i vissa avseenden vara mer direkt träffsäker för företag utan skattepliktiga överskott. Samtidigt är det IKEM:s bedömning att denna typ av företag i högre grad gynnas av andra insatser i innovationssystemet, såsom tillgång till kapital, test- och demonstrationsmiljöer samt riktade innovationsstöd. Skatteincitamentets huvudsakliga roll bör vara att påverka större FoU-investeringar och internationella lokaliseringsbeslut.

Kapitel 6 Alternativ 1

Kap 6.1.1

IKEM tillstyrker förslaget att införa ett nytt skatteincitament i form av ett förhöjt kostnadsavdrag i inkomstslaget näringsverksamhet.

Detta är det alternativ som bäst svarar mot behovet av att stärka Sveriges konkurrenskraft för FoU-investeringar.

IKEM tillstyrker förslaget att underlaget ska utgöras av utgifter för löner, arvoden, förmåner och andra ersättningar för arbete till personer som arbetar med forskning eller utveckling.

Det är rimligt att utgå från personalkostnader, eftersom dessa i dag utgör den dominerande kostnadsposten i FoU-verksamhet. Samtidigt vill IKEM framhålla att kostnadsstrukturen i FoU kan förändras över tid, inte minst genom digitalisering, mjukvarubaserad utveckling och artificiell intelligens. Regeringen bör därför ha beredskap att i framtiden ompröva kostnadsbasen om utvecklingen motiverar det.

Kap 6.1.2

IKEM tillstyrker förslaget att underlaget ska utgöras av utgifter för löner, arvoden, förmåner och andra ersättningar för arbete till personer som arbetar med forskning eller utveckling.

Det är rimligt att utgå från personalkostnader, eftersom dessa i dag utgör den dominerande kostnadsposten i FoU-verksamhet. Samtidigt vill IKEM framhålla att kostnadsstrukturen i FoU kan förändras över tid, inte minst genom digitalisering, mjukvarubaserad utveckling och artificiell intelligens. Regeringen bör därför ha beredskap att i framtiden ompröva kostnadsbasen om utvecklingen motiverar det.

Kap 6.1.3

IKEM ser fördelar med att använda samma definition av forskning och utveckling som i befintligt FoU-avdrag, eftersom det kan underlätta förståelsen och tillämpningen.

Samtidigt är detta också den mest kritiska delen av reformen. Dagens tillämpning upplevs av många företag som oförutsebar och alltför rigid. Om samma definition ska användas i det nya incitamentet är det helt avgörande att tidigare föreslagna förändringar av FoU-definitionen genomförs och att regeringen tydligt markerar att tillämpningen måste vara mer dynamisk, teknikneutral och bättre anpassad till hur FoU faktiskt bedrivs i näringslivet.

IKEM vill särskilt understryka att FoU i näringslivet inte enbart handlar om helt nya genombrott. Systematisk, kunskapsintensiv vidareutveckling av produkter, processer och material är en central del av företagens innovationsarbete och måste kunna omfattas.

IKEM anser också att reformen bör följas upp särskilt utifrån hur FoU-definitionen tillämpas i praktiken.

(Se för övrigt också IKEM:s remissvar på **Fi2025_00069**)

Kap 6.1.4

IKEM tillstyrker bedömningen att det förhöjda kostnadsavdraget ska gälla för alla som bedriver näringsverksamhet, oavsett företagsform.

Kap 6.1.5

IKEM tillstyrker förslaget att det förhöjda avdraget ska uppgå till 200 procent av utgiftsunderlaget och att avdraget ska vara frivilligt.

Det är viktigt att nivån är tillräckligt hög för att få verklig betydelse i investeringsbeslut. Ett svagare incitament skulle riskera att ge begränsad effekt, samtidigt som komplexiteten i systemet ändå kvarstår.

Kap 6.1.6:

IKEM noterar bedömningen att effekten av ett förhöjt kostnadsavdrag kan minska för företag med negativa räntenetton till följd av de generella ränteavdragsbegränsningsreglerna.

IKEM delar bilden att detta är en nackdel med modellen, men anser inte att den väger tyngre än dess fördelar. Däremot understryker detta ytterligare varför reformen inte bör finansieras genom försämrade ränteavdragsregler. Att samtidigt stärka FoU-incitamenten och försämma företagens finansieringsvillkor vore kontraproduktivt.

6.1.7

IKEM har inga invändningar mot bedömningen att det förhöjda kostnadsavdraget hanteras inom ramen för inkomstbeskattningen.

6.1.8

IKEM tillstyrker att reglerna träder i kraft den 1 januari 2027.

Givet behovet av stärkt konkurrenskraft är det angeläget att reformen genomförs skyndsamt.

6.4

IKEM delar bedömningen att uppföljning och utvärdering bör ske ett par år efter ikraftträdandet, men vill gärna se att uppföljningen ges en tydlig och bred utformning.

Uppföljningen bör omfatta:

- hur många företag som använder incitamentet,
- hur stor andel av FoU-populationen som i praktiken omfattas,
- hur FoU-definitionen tillämpas,
- om vissa branscher eller typer av FoU missgynnas,
- samspelet med internationella regler och avräkning av utländsk skatt.

IKEM vill också framhålla behovet av bättre statistik och uppföljning från Skatteverket, inklusive möjligheten att identifiera och sammanställa beslut och avslagsbeslut på ett systematiskt sätt.

Kapitel 7 – Alternativ 2

Kapitel 7.1.1

IKEM avstyrker inte i formell mening att en återbetalningsbar skattereduktion kan införas, men **förordar inte detta alternativ**.

IKEM bedömer att den återbetalningsbara skattereduktionen är ett svagare alternativ än ett förhöjt kostnadsavdrag. Visserligen har modellen vissa fördelar, särskilt för företag utan skattepliktiga överskott, men den föreslagna utformningen framstår inte som tillräckligt stark för att på allvar förbättra Sveriges internationella konkurrenskraft.

Den variant som utredningen föreslår är dessutom mer begränsad än motsvarande modeller i flera andra länder. Därmed finns en risk att Sverige inför ett system som på papperet liknar andra länders, men som i praktiken är betydligt mindre attraktivt.

Om regeringen ändå väljer att gå vidare med en återbetalningsbar skattereduktion vill IKEM understryka att modellen måste utformas så att den är internationellt konkurrenskraftig. Det innebär bland annat att både nivå och kostnadsbas behöver ses över, så att incitamentet inte framstår som väsentligt svagare än motsvarande system i andra länder.

Finansiering

IKEM vill även tydligt avvisa att reformen finansieras genom minskade anslag till behovsmotiverad forskning och innovation, exempelvis via Vinnova.

De satsningar som Vinnova ansvarar för – såsom strategiska samverkansprogram, innovationsprogram och satsningar på excellensmiljöer – är en central del av det svenska innovationssystemet och har stor betydelse för industrins FoU-investeringar i Sverige. De bidrar till att bygga upp samverkan mellan företag, akademi och institut samt till att ta forskningsresultat vidare mot tillämpning, uppskalning och kommersialisering.

Att finansiera ett förstärkt skatteincitament för FoU genom att minska dessa anslag riskerar därför att direkt motverka reformens syfte. Ett effektivt innovationssystem kräver både starka generella incitament och väl fungerande riktade satsningar. Dessa delar kompletterar varandra och bör inte ställas mot varandra.

IKEM anser därför att en förstärkning av skatteincitament för FoU inte bör ske på bekostnad av befintliga, väl fungerande satsningar på behovsmotiverad forskning och innovation.

Särskilt i en tid där konkurrensen om avancerade FoU-investeringar ökar internationellt är det avgörande att Sverige stärker hela innovationskedjan – inte försvagar delar av den.

Lagtekniska frågor

IKEM vill även framhålla behovet av att i det fortsatta lagstiftningsarbetet klargöra vissa lagtekniska frågor.

Det gäller särskilt hur det förhöjda kostnadsavdraget ska hanteras när utvecklingskostnader aktiveras i redovisningen. Av praktiska och förutsebarhetsskäl bör utgångspunkten vara att det förhöjda kostnadsavdraget medges utan att detta fördröjs av redovisningsmässig aktivering. Prövningen av om arbetet uppfyller kriterierna för FoU och omfattningskravet bör ske så nära det utförda arbetet som möjligt.

Motsvarande klargöranden bör göras även om regeringen väljer att gå vidare med alternativet återbetalningsbar skattereduktion.

Avslutande synpunkt

Sverige står inför ett viktigt vägval. Om ambitionen är att stärka landets attraktionskraft för forskning, utveckling och investeringar behövs ett skatteincitament som är tydligt, kraftfullt och internationellt konkurrenskraftigt.

IKEM anser att ett **förhöjt kostnadsavdrag** bäst uppfyller dessa krav och bör väljas framför en återbetalningsbar skattereduktion.